Kmetijske in rokodelske Novíce.

Na svitlobo dane od c. k. krajnske kmetijske družbe.

Tečaj **VI.** *V srédo 11. kozoperska 1848.* List **41.**

Naprej, slavenski Jug!

Naprej, naprej, žareči meč osvete,
Slavenski Jug, junaška kri!
Naprej, naprej, postojne serda vnete,
V oserčje zmot, čez reke tri!
Čez reke tri v ostudni stan drakona
Ukaže vam očestva glas,
Zastavljena je tam slavenska krona,
Rešite jo, je zadni čas!

Sej tujih mej preplavale ne boste,
Slavenska je ta zemlja vsa,
Sirov Madjar o blodnji tmine goste
Preklal jo je v razcepa dva.
In *Madjarsag* *) je sercu svete Slave
Že tisuč let strupeni zob,
Izbite ga — in veličanske glave
Pognal bo v zrak slavenski dob.

Ne zabite nesramniga psovanja,
»*Nem ember tot*« **) Madjar veli;
Ne zabite na serbski zemlji klanja
Kovarskiga poslednih dni.
Pobiti so sinovi majke sive,
Zasramovan je svet oltar,
Oskrunjene so vaše čiste dive,
Banata cvet — kervav požar!

Ne zabite tatranskih bratov slavnih,
Ki rešnika zdihujejo:
Ne zabite krivic viharjev davnih,
Sedajnosti pričina so.
Izročite tlačivniku plačilo,
Kervavi plod nebrojnih muk,
Recite mu, če kaj od več bi bilo:
Dolžan ostal je Svatopluk!

Osveta scer je Božja, pismo sodi,
In sodi prav, ni dvombe več;
Na vekomaj osveta Božja bodi,
Slavenski Jug je Božji meč —
Groziven meč obnašanju barbarskim,
Oskrunjenju slavenskih vad,
Trepet in strah zatiranju madjarskim,
Slobodi pak nevžugan grad.

Naprej tedaj, žareči meč osvete,
Slavenski Jug, junaška kri!
Naprej, naprej, postojne serda vnete,
V oserčje zmot, čez reke tri!
Evropa nej razumiti se vadi
Slavenskiga junaštva glas,
Kér, prej ko se železa ost ohladi,
Bo dela več za nas in vas.

J. Koseski.

*) Madjarska beseda »*Madjarsag*« pomeni »Madjarska dežela, Ungarland.«

**) Madjarski izrek »*Nem ember tot*«, se glasi po slovensko: »Slován ni človek, der Slave ist kein Mensch.«

Vredništvo.

Drugo razjasnjenje zastran kmetijskih rečí.

V sklepu deržavniga zbora od kmetijskih rečí je na dalje v 7. razdelku izgovorjeno, de nehajo pravice v gojzdih in na pašah kakor sužne pravice med gosposkami in med njih dozdanjimi podložnimi s primernim odkupílam.

Veliko podložnikov je bilo, kteri so imeli pravico do lesa v grajšinskih gojzdih za svoje cimpre pri hišah in poslopjih in za kurjavo. Grajšaki so jim ob navadnim času v gojzdih drevesa odkazati dali, ktere so podložniki posekovali in v svoje potrebe obračali. Koliko zopernost so kmetje in grajšine pri ti ravnavi imeli, vsak dobro vé iz svoje skušnje, če je imel kaj opraviti v ti reči. Kmet se je oglasil pri borštnarji za odkazovanje lesa — zdaj je bil kmet v borštnarjevih pestéh. Ako ni bil ž njim dober, ali če mu ni kaj v roke stisnil, mu je slabe debla odkazal ali pa v takim gerdim kraji, de jih je komej vùn spravil. Taka se je večkrat godila — tode goljufija ali krivica, oboje je napčno.

Kmet, kér je bil zatert, si je sam pomagal, je na skrivnim kaj več posekal, ali pa na drugim kraji, kakor mu je bilo odkazano. Borštnarji so ga zalezli, so ga zatožili ali rubili; po tem se je pa pričela druga kondercija. Kmet je bil v kancelijo klican, kakor hudodelnik izpraševan, tudi dostikrat v kazin ali štrafingo obsojen. On je zoper obsoje pritožbe delal, dohtarje ali pa kake zakotne pisače plačeval in tako je zavoljo zgube časa in denarnih potroškov več imel škode, kakor če bi bil derva na vago kupil. Zraven tega se je pa še grajšinskimu oskerbniku zameril, in to je bilo dostikrat še hujši, kakor vse drugo.

Ravno tako so tudi grajšine imele velike sitnosti. Pervič so od gojzdov cesarske davke plačevale; redile in plačevale so tudi celo tropo borštnarjev, kteri so dostikrat na dva kraja služili, tako de je bila graj-

šina osleparjena, boršt pa pokvarjen. Ti gojzdni varhi so na drugi plati ojstro pazili, kakó bi bili kteriga zalezli, de bi bili svoje pregrehe s ptujimi slabostmi zakrili. Delali so na grajšinsko oskerbništvo zatožbe, včasih pravične, včasih pa tudi krivične; oskerbništvo je cele litanije do kantonskih gosposk dajalo, je moglo borštnarje k spraševanju pošiljati, pritožbe do vikših gosposk vkladati, in vender se jim je pri vsim tem po skrivni sili dostikrat velika škoda zgodila. Zraven tega so bili pa vender v vednim prepiru in sovražtvu s kmetam.

Vse to so zoperne rečí, in treba je, de se tudi ta napčnost poravná, kér je zdaj tisti čas prišel, de bi se vsi hribi ponižali in vse doline zasule.

Ta zaveza bo tedaj nehala z odškodovanjem, to je, z odkupilam. To de ni treba misliti, de bi mogel kmet za te pravice denarjev jemati. To bi ne bil dober svèt, — zakaj denarje bi zapravil, kmetištvo bi pa ne cempera gojzda ne imelo in nasledniki bi mogli za drage denarje od grajšakov derva kupovati. Nar bolj važno bo namreč, de se bojo gojzdi po primeri razdelili. Čez vse to bo odbor tukaj razločbo naredil, kakor bo po različnosti deželá in po dozdanji zavezi med grajšinami in kmetovavci nar bolj prav.

Do tistihmal pa, dokler se imenovana razločba ne storí, mora še dozdanje ravnanje veljati, zakaj, ako se to ne storí, bi kmetje tako dolgo brez vse lesníne mogli omagati; tudi bi se znala kaka sila zgoditi.

Rekel bo pa mende kdo: „kmet od tehmal grajšinam nič ne odrajtuje, zakaj bi pa zastonj les in derva dobival?“ Ta misel je napčna. Nekteri kmetovavci imajo v tacih zavezah pravico do lesa, kolikor ga potrebujejo, in ta pravica se jim bo mogla odškodovati. Dokler odškodovanje ne bo vgotovljeno, tako dolgo jim gré les in se jim mora odkazovati. — De grajšine od kmetov več davkov in žitnice in drugih rečí ne dobivajo, jim njih pravic ne overže; zakaj za nektere teh davkov se bo odškodovanje dalo. To odškodovanje pa bo tako delječ nazaj seglo, od kodar so nehale odrajtvila kmetov; tedej se grajšinam druga škoda ne godí, kakor de bojo mogle enmalo počakati. Grajšine pa ložej čakajo odškodovanja, kakor pa ko bi ubogi kmet od tehmal več lesa ne dobival.

Nobeden pa vender ne more misliti, de bi grajšinam tudi za odneho kmetijskih odrajtvil že zdej ne bilo nekoliko polajšano. Grajšinske gosposke nimajo za sodniško in politiško vladbo več potroškov; tudi za šole, cerkve jim ne bo treba več toliko prikladati, kakor do zdaj; za bolnike v bolnišnice ali pri kužnih boleznih ne bo treba več plačevati, oskerbnikov in druzih kancelirjev ne bo treba imeti i. t. d. Zatorej ne more nobedin govoriti, de bi grajšine že od tehmal za zgubo kmetijskih odrajtvil clo nič ne bile pridobile.

Če pa ravno enmalo počakujejo plačila, naj pomislijo, kakó dolgo je mogel pa ubogi kmet čakati, de mu je zarja odrešenja zasvetila! Ambrož.

Kurent je oživel.

Stari Slovenci so Kurenta imeli očeta šale mnogoverstne, in so od njega mnogo smešnic basnali. Nar imenitniši basen od Kurenta je, de je moglo vse plesati, kader je na svoje čudne gosle zagodel, in de takrat človek nobeniga druziga glasú ni slišal, kakor samo Kurentovo vižo, in je mogel po nji se takó dolgo vertiti in gnati, dokler je Kurent godel. — Ako govorjenje in zaderžanje mnogih ljudí v sedanjim času, posebno mnogih kmetiškiga stanú, prevdarimo, se ne moremo misel zabraniti, de Kurenta gostí slišijo; zakaj za vso drugo so gluhi, in samo le po Kurentovi viži govorijo „vse je doli, vse je proč!“ — Že od zdavnaj je gospôda sploh kmetam zoperna bila, z enim očesam je gledal gospóda, in ga tihama čertil, morde marsikteriga popravici, mnogiga pa po nedolžnjim, kakor se sploh na svetu rado godí, de mora pogosto pravični s krivičnim terpeti.

Dolgo dolgo je kmetu gaden serd do gospoda v sercu vrel; rad bi bil že zdavnej skipel, ali krov močnih postáv in resnih ukazov je strupne pene še zadušil. — De na dolgo časa ni bilo več moč strašen oginj krotiti, ki je tihama v persih tam pa tam res po sužnjim obtežavnih podložnih gorel, je lahko bilo previditi, in vsak ljudoljuben in pravičen človek je mogel želéti, de bi se težki jarm zaterl, ki je kmetu naložen bil, in pod kterim je milo zdihoval.

Ustava je bila od prijatlov prostiga ljudstva serčno poželjena, kot juterno sonce, ki ponočne oblake razkadí, in beli dan rodí. — Ustava je bila poželjena kot dobra mati, ki slabimu detcu povsod pomaga, de srečno in čversto rase. Prišla je že zdavnaj goreče poželjena ustava po milosti našiga presvitliga cara Ferdinanda, dana od miliga in dobrotniga vladarja našiga, de naj bi osrečila seljake in ude avstrijanskih deržáv. — Ali žalibože! do zdaj je ljubeznjiva ustava še malo dobriga donesla. Kakor de bi sreče preveč na enkrat bilo, je omamila in začarala ljudí, de se gonobno puntajo, in na vražje vse prekucniti hočejo, namesti v miru perčakovati novih postáv. Marsikod se hude in v nebo vpijoče krivíce godijo, puntarji niso dovolnji s pametno pravično svobodnostjo, ampak svobodni mislijo biti, kot divja zver v afrikanskih pušavah — brez gosposke — brez davkov.

Resnično, resnično Kurent jim gode. Uradnike nižiga reda so kmetje nekdaj nar hujši sovražili, in zaničljivo jih škricarje imenovali; zdaj pa ravno tiste, ki so kmete nar več in nar bolj pogostim vkanili — tiste, ki brez poštene službe se po sveti klatijo — tiste ki nimajo kaj več upati pa tudi nič zgubiti, tiste kmetje zdaj radi poslušajo, in jim na besedo vse verjamejo, kér jim zapeljivci nič druziga ne pripovedujejo, razun tega, kar vedó, de kmetje nar raji čutijo, če ravno je očitna laž, ako le po Kurentu oglušene ušesa še nekoliko šegeta.

Grajšakov se kmetje sploh ogibljejo, kakor de bi se bali, grajšak bi utegnil jim še kaj vzeti. Tudi duhovšini le malo kmetje upajo, kér nekteri clo mislijo, de mašniki so od grajšakov podkupljeni, in kmetam nočejo resnice povedati. Naj še tako očitno in dobro reč naročajo duhovniki, in naj vpričo duhovniga pastirja kmet od besede do besede vse razume in poterdi, de je resnična, v družbi druzih kmetov začne dvomiti in se bati, de bi vender le utegnilo kaj zvijačniga biti, kar je od mašnika slišal. — Tako so pred kratkim duhovniki Lavantiške škofije po naročbi svojiga ljubljeniga škofa kmete nagovarjali, de naj prošnjo pred visoki deržavni zbor na Dunaj pošljejo, in naj se podpišejo v prošnjo, de bi se šole od cerkev ne ločile — de bi se duhovski redi ne preganjali — de bi se duhovsko ali cerkveno premoženje ne prodajalo — pa vse to, akoravno le kmetu k dobrimu, so si takó narobe izkladali in razlagali, de že ni mogoče hujši; rekli so clo, de jih mašniki hočejo na drugo véro pregovoriti, in de silijo, naj se kmetje antekristu podpišejo. — Eno samo, in zmiram eno naprej ženó, namreč: vse je doli, pa je vùn! — Ali jim ne gode Kurent?

Na nekim kraji so se kmetje clo posvetovali, ali bi se ne spodobilo terjati, de naj jim grajšak in Cesar še na ene léta nazaj plačujeta, takó de na več lét ne bo le samo treba nobenih davkov plačevati, ampak de bi še vsako léto tudi kaj na roke dobil. Ali jim ne gode Kurent? — J. Hašnik.

Slovenska obléka pravih Pésničarjev na Štajarskim.

Česka „Slovánska Lipa“ si močno prizadéva si podobe Slovanske noše od vsih krajev dobiti, da bi se splošni Slovánski narodni kroj ustrojil. Ta réč me je na tako imenovane Pesničarje spomnila, kteri na južni réki Pésnici prebivajo. Ta réka, kteri imé Slovénskega Nila davájo zató, kér travnike večkrat poplavi in pokalí, je med Múro in Dravo nar imenitniši. — Taka le je oprava Pesničkega Slovenca (ki je pred 20 léti še celò splošna bila, zdej le starih ljudí): Na visoki bistri glavi ti nosi zeléno žametno kapo, zade z velicim grebénam — pravi Štajarec na zelénih rodovitnih poljanah, pozimi pa *zelén* ali *moder* čamer iz sukna s kosmatimi okrájki, kteri se prék črez ušesa razvihniti dájo. Namesti hlač ali bregeš ima bize (behête ali dolanjšćice), ktere niso preveč košáte, vender ségajo veliko niže kolén, iz dománjega bélega plátna. Od teh biz pride vlastno imé Bizjakov ali Bezjakov. (Primeri *Glag. Cloz. Kopitarjev LXX.*) Vèrh teh biz pa nosi robáčo ali srákico iz jednakega platna, dolgo skorej do kolén, po kterim se Pésničar od Šćavničarja lóči, ki ima zlo zlo kratko robáčo — bi rekel — do pasa. Potlej ima okoli života širok rudéč pojás ali pás, de mu predolga robáča ne plahta in ga pri delu ne moti. Nad robáčo pa nosi pozimi ali tudi ob nedeljah tudi rudéč télovnik ali kamižolo, (Weste) zlo kratko, de se pojás lépši vidi. Kar pa še Pésničarja posebno razloči, njegov *modri* plajš iz sukna, kteri mu je poléti in zimi, razun pri vročim delu, na truplu, kér drugiga jopiča nima. Kar je Šćavničarju černi kožuh, to je Pésničarju modri plašč.

To je pravi Štajarski Slován — po šárih ali fárbah. Ženske Pesničke so Slovénsko nošo narberžej veliko pèrole (préj) opustile, kér se jaz le nekaj spomnim, da so iméle stáre tudi modre jenke (Kittel) suknjéne z rudéčimi debelimi robi, in visoke škornjice z visokimi lesénimi podpetki; v šiveh so tudi rudéči debeli suknjeni robóvi všiti bili. Na glavi so imele, kakor še zdaj Slovenske Štajarkinje poprék béle peče.

Natanjko nam to popiši, prosim, gosp. Dr. Vogrin, kteriga délo, mislim, bo skorej na svitlo prišlo.

Cafov.

Iz Laškiga.

V vsim skupej je bilo dozdej naši armadi na Laškim 73 zlatih svetinj, 192 srebernih 1. reda, 485 pa 2. reda podeljenih.

Izmed téh so prišle na Krajnski regiment 4 zlate, 6 srebernih 1. reda, 22 srebernih 2. reda.

Zlate svetinje junaštva so dobili: Franc Griesbah in pa Janez Denkel, feldvebeljna, Anton Vertačič in pa Matevž Doles, desetnika 12. kompanije, ki so še poverh po 10 gold. v srebru dobili. — Janez Denkel je dobil tudi od Rusovskiga Cesarja križ sv. Jurja 5. reda.

Sreberne svetinje 1. reda junaštva so dobili: desetniki ali korporali Matija Mese, Vincenci Krajcberger, Janez Smolej, Jožef Uranker, Peter Stavdaher, Vencel Jankovski.

Sreberne svetinje 2. reda junaštva so dobili: desetniki Jožef Jenko, Jožef Golob, Jožef Povh, Anton Pihler in Janez Medec; bóbnar Jakob Mihelčič, in pa prostaki (gmajnarji): Janez Lovšar, Janez Zupan, Janez Arh, Miha Jager, Andrej Varšik, Janez Petrovšic, Juri Klobučar, Janez Huter, Jožef Strus, Franc Pucete, Matija Cvelber, Janez Omahen, Janez Mahorčič, Jurji Pétrinčič, Mesar in Radovič.

Stotnik, g. Bogomir Ložan je prejel očitno pohvalo.

V Celjskih slov. Novínah beremo, de tudi veliko vojakov Štajarskiga regimenta je z zlatimi in srebernimi svetinjami poslavljenih, in de je vojskovodja Radecki „Štajarce, pràv posebno pa Slovence, kot junaški narod“ pohvalil. — Veselje je take novíce slišati!

Veselíca v Ljubljani
zavoljo poterjenja starih slovenskih barv.

V poslednjih Novícah ste brali, de je bila pretečeno nedeljo ponoči zató velika veselica v Ljubljani, kér je minister na Dunaji stare slovenske farbe belo-modro-rudeče poterdil in takó konec pravde storil, ki je dolgo bila med narodno stražo v Ljubljani. Nekteri so namreč po sili hotli, de barve krajnske gospôde naj bojo barve celiga krajnskiga ljudstva.

Kér je pa ljudstvo zdej v vsim svoje pravíce zadobilo, je minister modro sklenil, naj ima ljudstvo tudi svoje stare barve, gospôda (deželni stanovi) pa svoje. Tako se nobenimu krivica ne godí.

Veselíca je bila zares slovesna; gosp. Kordež, vrednik nemških Ljubljanskih Novíc, ki se je lepo vnel za našo slovensko narodnost, in pa iskreni Slovenec gosp. Jeriša sta jo z gorečo besedo popisala, uni v nemškim časopisu, ta pa v Slovenii.

Nekteri naših kmečkih bravcov bojo morebiti poprašali: kaj pa imate s temi barvami? kaj pa pomeni vse to?

Tem povémo, de je stara, silno stara navada, de ima vsaka dežela svoj gèrb ali vôpen, različno pisan. Že v 4. Mojzesovih bukvah je Izraelcam zapovedano, de naj se vsak pod zastavo svojih očetov podá.

Nar lože boste to reč zapopadli, ako se spomnite cesarskiga dvoglavniga ôrla, — lejte! to je gèrb ali vôpen celiga našiga cesarstva, in rumeno-černa barva je barva splošniga avstrijanskiga cesarstva; zató vidite vrata cesarskih hiš, lése cesarskih šrang i. t. d. rumeno-černo pisane.

Kakor celo cesarstvo ima tudi vsaka dežela svoj različni gèrb različno pisan, po kterim se loči od druzih deželá.

Kakor je sv. križ znamnje Kristusove vére, tako tudi druge svete podobe niso brez pomémbe.

Svéte podobe sicer imenovanih deželnih znaminj ne moremo imenovati, vender morajo vsacimu človeku imenitne biti, če ima le kolčikaj občutka za svojo domovíno, za zemljo svojih očetov.

Dandanašnji nam mora vsaka stvarica domačiga naroda imenitna biti, zató kér povsod tičí kos naše narodnosti, ktere v nobeni reči ne smemo v nemar pustiti. Slovenski jezik, kteriga kmet na Krajnskim govorí, je jezik našiga naroda; zató se potegujemo za-nj, de po očitni obljubi našiga Cesarja pride v kancelije, de se bo v njih tako govorilo in pisalo, de bo vsak kmet in vsaka kmetica vedila, kaj de se godí, ne pa de bi se pisma, kakor dozdej, v nemškim pisale, s kterimi so mogli še le okoli hoditi, de jim jih je kdo razložil.

Belo-modro-rudeče barve v pasu krajnskiga ôrla so nam tudi porok in znamnje, de se nam pravíce stariga slovenskiga naroda ne kratijo — zatorej se jih toliko veselimo, zatorej smo jih s tolikošnim veseljem sprejeli! Ni tedej prazna reč to.

Zatorej jih boste gotovo tudi vi, dragi domorodci po deželi! z neizrečenim veseljem sprejeli in so častitimu ministru hvaležne za-nje skazali, kér so kos naše svobode. Povedati vam pa tudi moramo, de naši poslanci gosp. Ambrož, gosp. Kavčič in gosp. Dolšajn so se za to domorodno reč krepko potegnili in de je posebno gosp. Ambrož si veliko prizadjal, de razsodba ni predolgo na Dunaji ležala, kér je bil prepričan, de jo domorodci že težko pričakujejo.

Veselílo nas bo slišati, kako ste Vi deželani to veselo novíco sprejeli.

Žalostna prigodba.

19. kimovca ponoči se je na Osivniku v Černomaljski fari na Dolenskim velika žalost pripetila. Janez Bajo, mlad mož, čverst ko hrast, lepe postave, de se je človeku, viditi ga, sercé smejalo, se podá zvečer s svojo ženo spat na senico. Ponoči zbudivši se je hotel — ne vé se ali konjem polagati ali pa k potrebi iti, in zgrešivši pod nogama, pade na opik na glavo v skadenj in ostane mertov na mestu — zlomil si je vrat!

17. lét stara udova in starši se jokajo po njem; tudi občina žaluje po njem, kér njegova dušna lepota je bila telesni popolnama enaka.

Ojme! kako kratko je človeško življenje, pa kako slabo se varje. Starši, starši! in vsi, ki ste že kaj skusili, zakaj ne svarite mladosti, de bi od tal spat ne hodila. Smertna je nevarnost spati na svislih in na senicah, kér človek zbudivši v pervi omotici ne vé, kje de se znajde. K.

Jesen léta 1764.

V létu 1764 je bil 29. kimovca po Krajnskim takó velik sneg zapadel, de je bil na Šmarni Gôri debel 2 pedí. Zavoljo ajde, ki še ni bila požeta, so bili kmetovavci v veliki skerbi, pa vender ji ni bilo druge škode, kakor de je bila zlo povaljena in se je težko žela. Štiri tedne po tem, to je 28. kozoperska je bil pa še veči sneg, po hribih 3 do 4 pedí debel. Repo in zelje so ljudjé še le o sv. Martinu spravljali. Mesca kozoperska je bilo zelje drago; 100 glav po 3 gold. 20 krajc. do 4 gold., v mescu listopadu pa po 1 gold. — 1 gold. 20 krajc. do 2 gold. kakor so bile glave.

Tako se najde zapisano na Šmarni Gôri. A.

Razglas
udam semeniškiga bravniga družtva.

Kér je namen naše družbice in pa Ljubljanskiga slovenskiga družtva popolnama enak, želí večidel našiga družtva, de bi se naša knjižnica s slovenskim družtvam zjedinila. Samo to bi nekteri radi, de bi nam knjižnica za perstopšino k slovenskimu družtvu zalegla. Če pomislim, de ima naša bukvarnica okoli 400 bukev v mnogoterih slovanskih narečjih, menim, de bo slovensko družtvo rado pristopšino tistim spregledalo, kteri bojo to želéli.

De se bo tedaj knjižnica zamogla slovenskimu družtvu zročiti, ste vsi naprošeni do konca tega mesca izposojene bukve semeniškimu bravnimu družtvu nazaj poslati. Kdor pa ni naših misel, naj se do ravno tega časa pri meni oglasi.

V Radoljci 2. kozoperska 1848. L. Pintar.

Zahvala Ljubljanski narodni straži!

Sprejmite, dragi bratje! v imenu cele Krajnske narodne straže serčno zahvalo za prijaznost, ktero ste nam v nedeljo tako očitno skazali, ko smo Vas v Ljubljani obiskali.

Povémo Vam, de te nedelje nikdar ne bomo pozabili, ki nas je brate edinih serc, ediniga namena, tako lepo združila, in kakor vaši „Živijo“ so tudi naši nam iz polnih pers kipeli.

Kakor smo ta dan v bratovski, pravi slovenski ljubezni zedinjeni bili, takó bomo tudi ostali vselej z Vami ediniga serca, v varstvo svoje drage domovíne, v brambo svojiga Cesarja!

Bog živi Ferdinanda Miliga! Bog živi Vas, drage brate, in Vašiga častitiga zapovednika!

Konrad Lokar,
zapovednik narodne straže v Krajnji.

Novičar.

Današnji novičar prinese svojim bravcam eno veselo, drugo pa prav žalostno novíco. Presvitli Cesar so, ko so Madžari gorfa Lamberga, poslaniga cesarskiga komisarja v Peštu umorili, po razglasu od 4. tega mesca postavili slavniga bana Jelačiča za Svojiga namestnika v celi Ogerski deželi, in mu oblast dali čez vse vojake na Ogerskim in čez vse gospóske; Madžare pa, ki se njegovimu povelju zoperstavljajo, so za puntarje spoznali, zoper ktere ima tudi cesarska armada iti. Ko bi bilo imelo potem povelju nekaj vojakov iz Dunaja na Ogersko iti čez puntarje, je grozen punt na Dunaji vstal 7. dan tega mesca popoldan; prijatli Madžarov, Madžarski vojaki, ki so na Dunaji, in več nepokojnih ljudí je na noge stopilo — in kaj se zgodí? Grôza nas je povedati, de je neka derhal planila čez ministra vojništva grofa Latura in njegoviga adjutanta, in ju je grozovito umorila! Vojaki so streljali na vojake, narodni stražnike na svoje tovarše — in veliko kervi je prelíte. Po ulicah mesta so zagraje napravili. — razun dveh ministrov so vsi drugi od vladarstva odstopili, celo mesto je v strašnim nepokoji. Cesar so Dunaj zopet zapustili.

Kér te dni niso nobene Novíce iz Dunaja prišle, še vsiga natanjko ne vémo. Bog vé kaj bo iz tega!

Današnje Novíce iz Dunaja pravijo, de je zdej spet mir na Dunaji — ali — Bog pomagaj! kako šin mir je to!

Krajnci in sploh Slovenci!

Vzemíte, prosimo Vas pri ti priložnosti spet 21 list naših Novíc v roke, in beríte tam govorjene potrebne besede! Gerde rečí se godíjo zdej na Dunaji — pa ne mislíte, de so tega vsi Dunajčanje krivi. Bog obvari! Na Dunaji je čez 4sto tavžent ljudí — in gotova je, de je le morebiti kakih 10 tavžent tacih, ki noč in dan na to delajo, de bi naše Cesarstvo razdjali in nas clo ob našiga ljubeznjiviga Cesarja pripravili. Vsi drugi pa so dobri, pošteni ljudjé, ktere le hudobneži nadlegujejo, brez de bi se jih znebiti mogli.

Slovenci! Nas ni treba opominovati, de naj bomo svojimu Cesarju do zadnje kaplje kervi zvesti, zakaj gotove besede so:

Hrast se omaja in hrib, zvestoba Slovencu ne gane!

Tode zdej je čas, de se vsi serčni ustopimo okoli trona svojiga Cesarja, de ne pripustimo, de bi Jih hudobni ljudjé žalili, de stojimo eden za vse in vsi za eniga, de šuntarjev ne poslušamo, de smo mirni in podložni gosposkam, od Boga, od Cesarja postavljenim, in de se že naprej odpovémo vsim naredbam, ki ne pridejo iz Cesarske ustavne vlade. Le kar od té strani pride, nej nam bo sveto — nobene druge silne močí ne spoznajmo.

Brez Cesarja nam zvestim podložnim ni moč biti: mi Slovenci pa smo od nekdaj nar zvestejši ljudstva avstrijanskiga Cesarstva! To hočemo zopet pokazati! To bojo pokazali zdej tudi vsi Slovani našiga cesarstva, ki nočejo nič opraviti imeti z nemškimi, madžarskimi in taljianskimi republikanarji!

Bog daj, de bi se kmalo na Dunaji vse na dobro spremenilo! To pa še enkrat na vès glas rečemo: Dunaj sam na sebi ni naš gospodar; Cesar z vlado svojo so naš vladar, nej stanujejo v tem ali drugim mestu!

Bog živi našiga Cesarja in daj zmago braniteljem avstrijanskiga cesarstva!

Slovensko družtvo v Ljubljani.

Vrednik *Dr. Janez Bleiweis.* — Natiskar in založnik *Jožef Blaznik v Ljubljani.*